

Was- en reinigingsmiddelen

Hoe werken ze en wat zit erin?

In vrijwel elk huishouden worden verschillende schoonmaakmiddelen gebruikt. Vraagt u zich wel eens af waarin die middelen zich van elkaar onderscheiden?

Wij informeren u met deze publicatie graag over was- en reinigingsmiddelen. Hoe werken ze en wat zit erin? Met deze informatie willen we het u gemakkelijker maken om de juiste middelen te kiezen.

www.isditproductveilig.nl

- woordenboek
- instructies veilig gebruik
- samenstelling per product

www.nvz.nl

- wassen, vaatwassen en schoonmaken
- wet- en regelgeving
- wasmiddelen steeds bij de tijd

Groepen ingrediënten

Is een ingrediënt voor meer dan 0,2% aanwezig in het was- of reinigingsmiddel? Dan wordt dat ingrediënt vermeld op het etiket. Sinds 1989 doen fabrikanten dat vrijwillig en sinds 2005 is het wettelijk verplicht. In de onderstaande tabel vindt u een overzicht van de groepen ingrediënten.

De werking van de ingrediënten

Anionogene oppervlakactieve stoffen, Kationogene oppervlakactieve stoffen, Amfotere oppervlakactieve stoffen, Niet-ionogene oppervlakactieve stoffen, Zeep	Dit zijn de wasactieve stoffen. Ze zorgen er voor dat het te reinigen materiaal/oppervlak volledig vochtig wordt (A), weken het vuil los (B) en houden het vast in de oplossing (C). Een voorbeeld maakt duidelijk dat een schoonmaakmiddel niet alleen uit wasactieve stoffen kan bestaan. Normaal gesproken kunt u een plavuizen vloer prima dweilen met een sopje van groene zeep, een schoonmaakmiddel dat vooral bestaat uit wasactieve stoffen. Het kalk in hard water voorkomt echter een goede werking. Een deel van de wasactieve stoffen is dan niet meer beschikbaar om vuil te verwijderen. U kunt dan beter een alles-reiniger gebruiken, omdat dit product naast wasactieve stoffen ook ontharders bevat.
Zeolieten, Fosfaten, Fosfonaten, Polycarboxylaten	Dit zijn de ontharders. Ze onttrekken kalk aan het water, zodat de wasactieve stoffen hun werk kunnen doen. Uw machinevaatwasmiddel bevat veel ingrediënten uit deze groep. Dat voorkomt kalkaanslag op uw glazen.
Chloorbleekmiddelen, Zuurstofbleekmiddelen	Dit zijn de bleekmiddelen, die hardnekkige vlekken aanpakken en ze laten 'verbleken'. Zijn de voegen tussen de tegels in uw badkamer bijvoorbeeld zwart geworden? Dan kunt u wat bleekmiddel voor langere tijd op de voegen laten inwerken. Boenen is overbodig. Naspoelen is genoeg.
Aromatische koolwaterstoffen Alifatische koolwaterstoffen	Dit zijn oplosmiddelen, speciaal voor hardnekkige vlekken zoals inkt, viltstift of likeur. U vindt ze onder andere in vlekverwijdermiddelen, zoals wasbenzine.
Enzymen	Dit zijn de enzymen die eiwit- en zetmeelvlekken verwijderen. Ze worden gebruikt in wasmiddelen en zijn heel effectief. Complexe vuilmoleculen worden 'in stukjes geknipt', waardoor ze gemakkelijk met het spoelwater worden verwijderd. Omdat enzymen hun werking al doen bij lage temperaturen, zijn ze energiebesparend en beperken ze de slijtage van het wasgoed. Sommige enzymen tasten wol en zijde aan. Daarom bevatten speciale wol- en zijdewasmiddelen geen enzymen.
Optische witmiddelen	Optische witmiddelen zorgen ervoor dat uw was witter lijkt. Veel natuurlijke vezels vergelen na verloop van tijd. U ziet dat ongetwijfeld aan kledingstukken zoals een wit t-shirt of een witte pantalon. De optische witmiddelen in een wasmiddel absorberen onzichtbare ultraviolette (UV)-straling van de zon en stralen het uit als zichtbaar blauw licht. Daarom ziet uw was er op het oog witter uit, terwijl het niet echt witter is geworden.
Parfum	Dit zijn de stoffen die zorgen voor een bepaalde geur. Omdat de belangrijkste ingrediënten van een was- of reinigingsmiddel onaangenaam ruiken, wordt er vaak een parfum aan het middel toegevoegd. Daarom ziet uw was er niet alleen schoon uit, maar ruikt het ook schoon. Parfum zorgt ook voor een goede herkenbaarheid van het product.

Schoonmaakmiddelen en het etiket

Was- en reinigingsmiddelen worden aangeduid met de verzamelnaam schoonmaakmiddelen. Daarmee worden textielwasmiddelen bedoeld, maar bijvoorbeeld ook wasverzachters, vaatwasmiddelen, allesreinigers en toiletreinigers. Al deze middelen zijn voorzien van een etiket. Daarop staan twee zaken over ingrediënten vermeld:

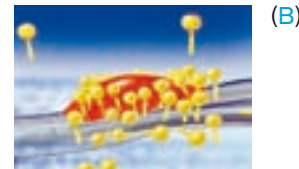
- groepen ingrediënten (zie tabel hiernaast)
- stoffen die mogelijk een allergische reactie oproepen

Stoffen die mogelijk een allergische reactie oproepen

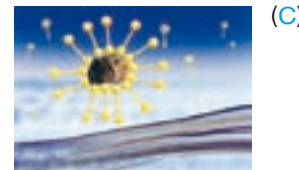
Als u een product koopt, verwacht u dat het van goede kwaliteit is, lange tijd bruikbaar en vooral veilig. Fabrikanten voegen daarom soms conserveringsmiddelen toe aan een schoonmaakmiddel. In een beperkt aantal gevallen reageren mensen echter allergisch op een conserveringsmiddel. Daarom worden de conserveringsmiddelen tegenwoordig altijd met hun INCI-naam op het etiket vermeld. De etikettering helpt u bij het maken van een goede productkeus. Er kunnen ook parfumstoffen op het etiket vermeld worden. Dat is verplicht voor alle parfumstoffen die voor meer dan 0,01 % in het schoonmaakmiddel aanwezig zijn, én die op de lijst staan van de Europese Wetenschappelijke Commissie. Het zijn niet alleen synthetische stoffen, maar ook natuurlijke extracten. Limonene bijvoorbeeld, afkomstig uit de schil van sinaasappels en Linalool, dat wordt gewonnen uit lavendel.

(A)

(B)

(C)

Huidirritatie en huidallergie

De huid heeft een beschermende werking en vormt onder normale omstandigheden een goede barrière tegen chemicaliën. Heeft u echter een gevoelige, droge, ruwe, beschadigde of aangetaste huid? Dan kan er een (huid)reactie ontstaan. In de meeste gevallen betreft het een huidirritatie. Slechts 10% van alle huidreacties betreft een echte huidallergie. Een allergische reactie van de huid is zichtbaar in de vorm van huiduitslag of eczeem. Om te voorkomen dat uw huid in contact komt met een schoonmaakmiddel, kunt u handschoenen dragen. Daarmee beschermt u de huid. Omdat handschoenen de huid afsluiten, kunnen ze echter bijdragen aan het ontstaan van andere huidproblemen. Heeft u al langere tijd last van huiduitslag? Neem dan contact op met uw huisarts. Neem voorzorgsmaatregelen als u langdurig schoonmaakt. Was uw handen na de klus met water en zeep, droog ze goed af en gebruik een vette crème. Op die manier kunt u klachten voorkomen.

Rekening houden met een allergie? Volg het stappenplan!

- 1 U heeft gezondheidsklachten en denkt aan een allergie.
- 2 Ga naar de huisarts en laat u testen. De huisarts verwijst u zonedig door naar de dermatoloog.
- 3 Laat de dermatoloog vaststellen voor welke stoffen u allergisch bent.
- 4 Vraag de dermatoloog om de INCI-namen van deze stoffen.
- 5 Kijk op het etiket van het product of deze stof erin zit.
- 6 Ja? Gebruik dit product niet of neem voorzorgsmaatregelen, zoals handschoenen.
- 7 Check de volledige lijst van ingrediënten op de website van de fabrikant.
- 8 Is hier een stof bij waar u allergisch voor bent? Gebruik dit product niet of neem voorzorgsmaatregelen.
- 9 U kunt ook bellen of schrijven met de consumentenservice van de fabrikant voor informatie.

Bewust wassen en reinigen

In de praktijk: uw roestvrij stalen spoelbak bevat vet- en kalkresten. U wilt dit schoonmaken, maar hoe?

- 1 Bekijk de aard van de vlek en het materiaal.
In het voorbeeld: vet- en kalkresten op roestvrij staal.
- 2 Kies het juiste middel en de juiste schoonmaakmethode.
U heeft veel tijd: kies voor een schuurmiddel en een schuursponsje. U heeft weinig tijd: kies voor een keukenspray en een vaatdoekje. U heeft heel weinig tijd: kies voor een kant-en klaardoekje.
- 3 Lees voor gebruik het etiket. Is het schoonmaakmiddel geschikt voor het materiaal? Bevat het middel dat u wilt gebruiken stoffen waar u allergisch voor bent? Gebruik dan het stappenplan op de vorige bladzijde. Of kies een ander middel en een andere schoonmaakmethode. Is het nodig om voorzorgsmaatregelen te treffen?
Bijvoorbeeld huishoudhandschoenen dragen?
- 4 Lees de gebruiksaanwijzing voor de juiste dosering en de werkmethode.
De juiste dosering gebruiken is milieuvriendelijker en vaak goedkoper schoonmaken!
- 5 Voer de schoonmaakklus uit.
Hierbij kan ook horen dat u een oppervlak na moet spoelen, als dat in de gebruiksaanwijzing staat.
- 6 Klus geklaard? Was uw handen met water en zeep. Bacteriën leven in een vochtige omgeving.
Droog daarom uw handen goed af!
- 7 Bij langdurig contact met water droogt de huid uit en kan zelfs barsten.
Smeer uw handen daarna in met een vette crème, zo kan de vochtbalans van de huid herstellen.

Samen sterk

Milieuvriendelijk wassen en reinigen? Dat doen we met elkaar! De overheid zorgt voor wet- en regelgeving en de naleving ervan. Fabrikanten kijken kritisch naar de samenstelling van de producten en de verpakking. De brancheorganisatie zorgt voor uitwisseling van kennis en informatie. En u als gebruiker? Kies bewust hoe u wast of schoonmaakt. Het milieu wordt namelijk het meest belast tijdens het wassen en schoonmaken zelf. En daar heeft u invloed op.

Wist u dat

Bacteriën en schimmels overleven in een vochtige omgeving. Ze breken de wasactieve stoffen van een schoonmaakmiddel af. Daarom worden er aan vloeibare schoonmaakmiddelen conserveringsmiddelen toegevoegd.

Schoonmaakmiddelen veroorzaken zelden een allergische reactie. Uit ervaring is bekend dat zelfs bij direct huidcontact met onverdunde producten, de allergieopwekkende concentraties niet worden bereikt. Was u al eerder allergisch voor een bepaalde stof? Dan zal een gering contact met dezelfde stof wel een allergische reactie opwekken.

INCI-namen zijn internationale namen voor cosmetica-ingredienten. De afkorting staat voor International Nomenclature of Cosmetic Ingredients. Dankzij de internationale naam kunnen mensen met een allergie, zonder enige taalbarrière altijd een veilige keus maken.

Kies bewust

- Wees zuinig met water.
- Was met een volle trommel en vaatwasmachine.
- Kies voor een kort was- en vaatwasprogramma.
- Was op een lage temperatuur.
- Kies voor geconcentreerde schoonmaakmiddelen.
- Volg de aanwijzingen op het etiket.
- Gebruik de juiste dosering.
- Benut elk product voor 100%.
- Breng restanten product niet onverdund in het milieu.
- Recycle zoveel mogelijk de verpakkingen.

Colofon

Dit is een publicatie van de NVZ, november 2008

Tekst: www.zeepkistcommunicatie.nl

Illustraties A, B en C: Unilever®.

Vormgeving en druk: www.bergdruk.nl